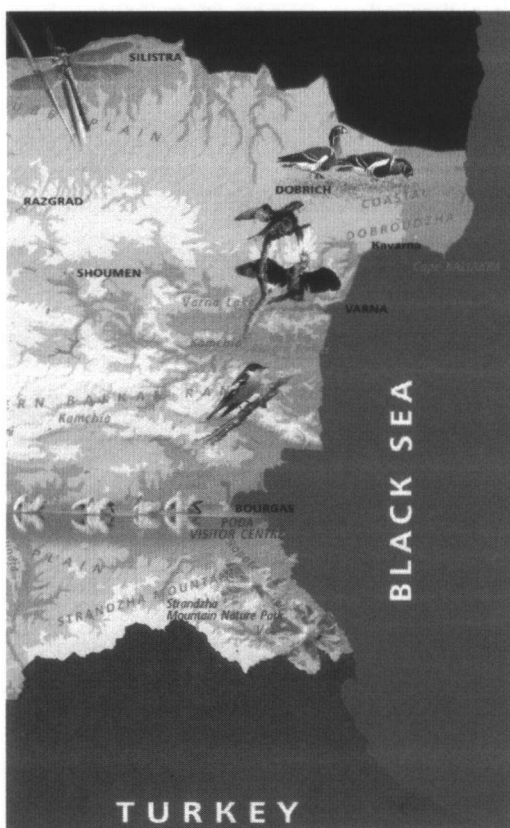

Met de Commissie Buitenland naar Bulgarije

Elk jaar een nieuwe bestemming vinden valt niet mee. Dit keer viel de keus op Bulgarije; een land waar we weinig van weten. Vroeger een moeilijk bereisbare Sovjet vazalstaat, maar sinds de val van het communisme wel veel toegankelijker. Op grond van informatie van Adrie Hottinga van de Vogelbeschermingswacht Noord-Veluwe en volgens de ervaringen van Paul van de Poel en Dick Jonkers zou het voormalige 'Arbeidersparadijs' een waar vogelparadijs zijn.

Evert Constandse & Bertus van den Brink

We hadden een Bulgaars contact, Dimiter Georgiev van de reisorganisatie van de Bulgaarse Vogelbescherming Neophron. Hij verdient een gouden medaille. Hij adviseerde ons over de te maken excursies, hielp ons bij de huur van busjes en stelde ons drie zeer goede gidsen, de universitair geschoolde biologen Mladen, Daniel en Minko, ter beschikking. Iedere dag deden zij er alles aan om onze excursies tot een succes te maken.

Bulgarije heeft een landklimaat. Het centrum is bergachtig en in het oosten ligt het land aan de Zwarte Zee. Zo'n 7 miljoen Bulgaren wonen op een stuk

grond ter grootte van driemaal Nederland. Toen we erover heen vlogen zagen we eigenlijk alleen maar 'natuur'; geen steden of industrie.

Wij zaten aan de kust van de Zwarte Zee, iets ten noorden van Varna. Van daaruit maakten we onze excursies; dagtochten van twaalf uur in het bekende vogelaarsritme: stukje rijden en weer stoppen. In een week hebben we zo ruim duizend kilometer gereden, grote delen over land- en zandweggetjes. Het landschap is zeer afwisselend. Een heuvellandschap, dat dan weer dicht, dan weer dun bebost is, vriendelijke dalen met riviertjes, maar ook ruige valleien met droge stenige vlakten, begrensd door kliffen. Zoetwatermeren, lagunes en binnenzeeën. Kusten met brede zandstranden, maar ook smalle strandjes met riviermondingen, waar de begroeiing tot de zee liep. Achter de kustlijn soms bos-, soms duinachtige gebieden, maar ook rotskusten met steile hoge kapen. Er is zelfs een steppegebied.

Deze grote variatie in landschap betekent natuurlijk ook grote variatie in habitat en dus in vogelsoorten. De deelnemers waren gesplitst in drie groepen van twaalf, die weer verdeeld waren over twee minibusjes van zes personen. Iedere groep van twaalf had een Hollandse chauffeur of een Bulgaarse gids, tevens chauffeur. In zeven pittige dagexcursies hebben we zo'n honderdzeventig soorten waargenomen. Dank zij de kennis en het enthousiasme van de gidsen hebben we een fantastische week gehad.

De voor ons zo bijzondere bijeneter en grauwe klauwier behoorden tot de meest waargenomen vogels. Ondanks het vele water is er geen ijsvogel gespot. Wat wel? Vluchten van ruim vijfhonderd pelikanen op weg naar de Donaudelta in Roemenië; een nest van een oehoe en dat van een aasgier, op richels in een rotswand. Vele soorten tapuiten, klauwieren, zwaluwen, vliegenvangers, spechten, plevieren en diverse stelt- en strandlopers. Daarnaast ook scharrelaars, wielewalen, hoppen, en

een veldrietzanger, een schaarse en lokale zomergast in het Zwarte Zeegebied. Dan nog zwarte ibissen, witte en zwarte ooievaars, blauwe, purper- en zilverreigers met hun familieleden de rallen, de woudaapjes en de kwakken. Een indrukwekkende rij roofvogels en voor velen voor het eerst ... een nachtzwaluw. Niemand kan onze reis zo mooi beschrijven als deze in werkelijkheid was; daarvoor had je mee moeten gaan. Volgende keer misschien?